

Isumaginninnermut tunngasut

18. maaji 2022

Ilaqutariit paarsisartut

2021

Imarisaa

1. Allaqqasiut	3
2. Naatsorsuinermi periaaseq najoqqutallu.....	3
3. Inernerit	6

1. Aallaqqaasiut

Ilaqtariit paarsisartut pillugit saqqummersitaq Naatsorsueqqissaartarfimmit aappassaaneerutaavoq.

1.1 Killiliineq

Nalinginnaasumik ilaqtariinni paaqqinnittarneq ukkatarineqarpoq, tassaallunilu paaqqinnittarneq atorneqarnerpaaq. Pilertortumik ilaqtariit paarsisartut, amerlanertigut ullualuinnarni, aningaasaqarnermut tunngasuni kisimi ilanngunneqarput.

Nalinginnaasumik ilaqtariit paarsisartut tassaapput meeqqanik najugaqartitsillutik paaqqinnittartut, kommunimilli paaqqinninnerminnut aningaasarsiaqartinneqartut. Nalinginnaasumik ilaqtariit paaqqinnittut piffissaq tamakkerlugu paaqqinninnertik suliffittut ingerlattanngilaat.

Kisitsisitigut paasissutissani inuussutissarsiutigalugu ilaqtariit paarsisartut, akissarsiaqarluni angajoqqaarsiat, ilaangillat. Taamatuttaaq nammineq aaqissuussamik ilaqtariit paarsisartut, kommuniniillu akissarsiaqartinneqanganngitsut ilaangillat.

Meeqqat innarluutilinnut inissiisarfinniittut kiisalu meeqqat inuusuttullu inissiisarfinniittut pillugit Naatsorsueqqissaartarfik kisitsisinik saqqummersitsisaeropoq. Kisitsisillu kisitsisaataasivimmi nassaarineqarsinnaapput.

1.2 Saqqummersitap suliarineqarnera

Saqqummersitap immikkoortuata aappaani inatsit atuuttoq kisitsisinullu nalunaarsuutit tunngaviusut pingaanersiorneqarput, taamatullu nalunaarsuutini assigiinngitsuni paasissutissat kisitsisitigut nalunaarsuiffimmuit, matumani tunngavigineqartumut, qanoq ataatsimoortinnejnarneri nassuarneqarluni.

Immikkoortut pingajuanni kisitsisitigut paasissutissani pingaarnertut inernerit sammineqarput. Tassani ilaatigut meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut qanoq amerlatigneri saqqummiunneqarluni, meeqqallu ukiui, suaassusaat kiisalu distrikti najugaqarfittut nalunaorsorneqarsimasoq siullerpaaq malilugu agguataarneqarput.

Kisitsisaataasivimmi tabelinik imaqarnerusunik sanasoqarsinnaavoq.

2. Naatsorsuinermi periaaseq najoqqutallu

2.1 Inatsit atuuttoq

Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi Meeqqat tapersorsoneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26.juni 2017-imeersoq malineqartarpoq. Inatsimmi pingaarnertut anguniagaalluni meeqqat 18-it inorlugit ukiullit tapersorsorneqarnissaat. Malinnaaffigineqarnermili aamma 23-tikillugit ukiullit ikiorserneqarsinnaapput.

Ilaqtariit paarsisartut assigiinngitsut pingasuupput: Nalinginnaasumik ilaqtariit paarsisartut (pilertortumik paarsisartut ilanngullugit), inuussutissarsiutigalugu angajoqqaarsiat kiisalu nammineq aaqqissuussamik angajoqqaar-

siat. Ilaqtariinnut paaqqinnittartunut inissinneqarsinnaanerup saniatigut meeraq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmit aamma inissinneqarsinnaavoq.

Nalinginnaasumik ilaqtariit paarsisartut tassaapput meeqqanik paarsinerminnut akissarsisartut. Nalinginnaasumik piffissaq tamakkerlugu paaqqinnittutut suliaqanngillat.

2021-mi ilaqtariit paarsisartut meeqqamut ataatsimut qaammammut akissarsiat 5.278 kr.-nik annertussuseqarpoq. Akissarsiat qaffanneqarsinnaapput kommunalnestyrelsini nalilerneqarpat paaqqinninneq immikkut ittumik iliuuseqarfigisariaqartoq.

2021-mi pilertortumik piffissamilu siviksumi paaqqinninnermut akissarsiat qaffanneqarsimasut ulloq unnuarlu meeqqamut ataatsimut 502 kr.-uvoq. Meeqqamut pineqartumut ataatsimut ullunut unnuanullu 30-nut annerpaa-mik akissarsiat tunniunneqarsinnaapput. Tassanngaannit nalinginnaasumik paaqqinninnermut akissarsianut akigititaq malinnejalissaq.

Inuussutissarsiutigalugu ilaqtariit paarsisartut tassaapput ilaqtariit inunnik isumagininnermi tunuliaqtallit imaluunniit assigisaanik inuussutissarsiornermi misilittagallit. Taamatut tunuliaquataqarneq meeqqanik inuusuttunnilu timikkut imaluunniit tarnikkut innarluutilinnik paaqqutarinninnissamut immikkut piumasqaateqartoqarpoq. Inuussutissarsiutigalugu ilaqtariit paarsisartut akissarsiaat atorfinninnermilu atugaat Namminersorlutik Oqartussat kiisalu Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu inissiisarfinni perorsaanermik suliallit akissarsianut isumaqatigiissutaat malillugu pisarput.

Nammineq aaqqissuussamik meeqqamik paaqqinninnermi angajoqqaatut oqartussaasoq angajoqqaarsiallu akunnerminni isumaqatigiissutaat atuuppoq. Amerlanertigut paaqqinnittut meeqqamut qanigisaasarpuit, aammali ilaqtariit allaasinnaallutik. Qaammatinit pingasunit sivisunerusumik meeraq inissinneqarallassappat angajoqqaatut akissussaasup paaqqinnittussat kommunimit akuersissummik tunineqarnissaat isumagissavaa.

2.2 Kommunit aningasartuutaanni ilaqtariit paarsisartut aningasarsiaat

Naatsorsueqqissaartarfimmit ukiup ingerlanerani paaqqinnissimasut akissarsiaannut paasissutissat pisortat akissarsialeriffianninggaannit aaneqarput. Akissarsialeriffimmi paasissutissat atorlugit kommuninit nalinginnaasumik ilaqtariinnut paaqqinnittunut tunngasut, pilertortumik paaqqinnittut ilangullugit, immikoortiterneqarput, akissarsiallu allat pingaartumik ilaqtariinnut oqilisaassisartunut tunngasut aamma immikoortiterneqarlutik. Taamatuttaaq qaammatit akissarsiffit malillugit akissarsiat immikoortiterneqarsinnaanerannut periarfissaqarpoq, ataasiaannarlunilu paaqqinnissimasut akissarsiaat imaluunniit paaqqinninnermi akissarsianut qaffaanerit aamma immikoortinneqarsinnaasimallutik.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut paaqqinninnermi akissarsiat pillugit kommunit nalunaarusiortarput. Paaqqinninnermi akissarsiat akileraarusi-gassat A11-nik taasat atorlugit ukiup naanerani kommunit Akileraartar-

nermut Aqutsisoqarfimmut nassiuuttarpaat. A11-ni, paaqqinninnermut akissarsisimasut, inuttut-normui ukiullu ingerlanerani aningaasat amerlassusaat kommuninit tulleriaarlugit allattorneqartarput. Taamaasilluni akissarsialerifimmi paasissutissat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit paasissutissanik aamma upternarsarneqarsinnaapput.

Tabelimi ataani takutinneqartumi nalinginnaasumik ilaqtariinnut paarsisartunut aningaasartuutit tamakkiisut takuneqarsinnaapput.

Takussutissiaq 2.1. Kommunit aningaasartuutaanni ilaqtariinnut paarsisartunut aningaasarsiat (mio. kr.)

	2019	2020	2021
Nalinginnaasumik ilaqtariinnut paarsisartunut aningaasarsiat Pilertortumik paarsineq	26,6 4,4	30,1 3,2	34,1 3,9
Katillugit	31,0	33,3	38,0

Najoqputaq: Pisartat akissarsialeriffiannit paasissutissat kommunit allaffissornikkut nalunaarsuisarfiannit Winformatik-imit paasissutissat tapertaralugit.

Nalinginnaasumik ilaqtariinnut paarsisartunut akigititat tassaapput:

Takussutissiaq 2.2. Ilaqtariinnut paarsisartunut akigititat (kr.)

	2019	2020	2021
Nalinginnaasumik ilaqtariinnut paarsisartunut aningaasarsiat (qaammammut)	5.068	5.134	5.278
Pilertortumik paarsineq (ulloq unnuarlu)	482	488	502

Najoqputaq: Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmit akigititat 289, 290 aamma 291 malillugit.

Paaqqinninnermi akissarsiat saniatigut meeqqat atisaannut, nerisaqnerenanut kiisalu kaasarfimmiunut aamma tapeqarpoq. Tapiissutili akileraarusigasaanngillat.

2.3 Nalunaarsuutinik saliineq atorneqarnissaannullu piareersarneq

Akissarsialeriffiup pingarnertut siunertaraa angajoqqaarsianut akissarsiat eqqortut tunniunneqarnissaat, Akileraartarnermullu Aqutsisoqarfimmut eqqortumik nalunaarusiornissaq. Kisitsisitigut paasissutissiarineqarsinnaasut assersuutigalugu meeqqat paarsarineqartut inuttut-normui, paarsinerup annertussusaa (marloriaammik imaluunniit ataasiaannarluni akissarsiat malillugit), paaqqinninnermi piffissaq il.il. ilaatigut tamakkiineq ajorput, taamaattoqartilugu paasissutissat allat tunngavigalugit missiliorlugit naatsorsorneqartariaqarlutik.

Paaqqinninnermi akissarsiat angajoqqaarsianut tunniunneqartarput taamaat-tumillu angajoqqaarsiat inuttut-normui atorlugit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfip isertitanut paasissutissaataanni pisortallu akissarsialeriffianni nalunaarsugaasrlutik. Pisortalli akissarsialeriffianni amerlanertigut aamma meeqqap inuttut-normua imaluunniit kinaaneranut paasissutissaasinnaasut ilanngunneqartarput. Angajoqqaarsiali akileraartussaatitaasut inuttut-normui allaffissornikkut nalunaarsuisarfinni allaqqagaluartut meeqqap paarsarineqartup inuttut-normua kisitsisini paasissutissani nalunaarsuutini allani

amerlanertigut ilanngunneqartanngilaq. Assersuutigalugu inuup-normuinik nalunaarsuiffimmit ateq aamma ulloq inunngorfik atorneqarput, ilaqtariinnut kisitsositigut paasissutissani meeqqanut angerlarsimaffimmi najugaqangitsunut qatanngutaannullu paasissutissat kiisalu kommunit allaffissornikkut nalunaarsuiffiannit Winformatik-imit meeqqanut paarsarineqartunut nerisaqarnermut kaasarfimmuinullu akiliutinut paasissutissat atorneqarlutik.

Meeqqap qaammatip qeqqani paarsarineqarnera aallartissinnaavoq, utaqqisaasumillu angajoqqaarsiani allaniissinnaalluni angajoqqaarsiallu inoqarfimmut allamut nuunneranni ilaasinnaalluni il.il. Kisitsositigut paasissutissani qaammammi pineqartumi meeraq paarsarineqartutut ilanngunneqarpoq, qaammalluunnit tamakkerlugu paarsarineqarsimanngikkaluarpat. Meeraq qaammammi pineqartumi arlalinnik paarineqarsimasutut allaqqappat qaamnammi pineqartumi paarsarineqarnera annerpaamik akissarsiaqarfiusimasoq malillugu naatsorsorneqarpoq.

Paarsinermut ilanngunneqarneq ajorput meeraq paarineqartutut ilisimaneqartinnagu. Aamma ukiup siulianit paarsinermut iluarsiissutit ilanngunneqanngillat.

Kingusinnerusukkut saqqummersitami 2020-mi kisitsosit annikitsumik iluar sineqarput.

3. Inernerit

Immikkoortumi matumanit inernerit pingaarnersiukkat takussutissianngorlugit saqqummiunneqarput.

3.1 Meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut

Ataani takussutissiaq 3.1-imi meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut amerlassusaat ukiup naalernerani ukiui malillugit immikkoortiterneqarput. Paarsarineqarsimanerit amerlassusaat ukiumut ataatsimut naatsorsorlugit meeqqallu ukiup kisitsiviusup ingerlanerani ilaqtariinnit paarineqarsimasut amerlassusaat takutinneqarput. Naatsorsuinerit allaanerussutaat meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut ilaatigut amerleriaataannik ikileriaataannillu takutitsivoq.

Takussutissiaq 3.1. Meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut, ukiup naalernerani ukiut malillugit

Ukiut	2019	2020	2021		2019	2020	2021
	Ukiumut			Ukiup ingerlanerani			
0	5	6	3		12	12	7
1	15	15	15		21	19	19
2	14	17	19		18	22	24
3	21	19	21		30	24	25
4	15	23	25		22	30	31
5	14	17	23		19	20	28
6	17	14	20		26	17	24
7	19	22	12		25	29	17
8	20	20	24		25	24	30
9	20	26	21		26	37	28
10	22	18	28		26	23	37
11	18	24	19		22	29	24
12	24	22	25		29	27	33
13	17	21	24		24	28	34
14	21	18	26		31	28	35
15	28	20	15		34	29	24
16	27	24	17		40	34	29
17	15	25	22		21	35	34
18	20	13	22		25	22	33
19+	14	23	15		18	32	23
Katillugit	367	386	397		494	521	539

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SOXPV001>

Paaqqinninnermi akissarsiat qaffanneqarsinnaapput, paaqqinninnermi immik-kut ittumik iliuuseqartoqartariaqarneranik naliliisoqarpat. Ataani takussutissiaq 3.2-mi qaammat decembarimi meeqqat paarsarineqartut amerlassusaat ukiuinut paaqqinninnermilu ataasiaannartumik akissarsisimaneq imaluunniit akissarsiat qaffanneqarsimane ri malillugit agguataarneqarput.

Takussutissiaq 3.2. Qaammat decembarimi meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut, ukiut paarsinerullu annertussusaa malillugit

Ukiut	2019	2020	2021	2019	2020	2021
	Paaqqinninnermi ataasiaannartumik akissarsisimasut			Paaqqinninnermi qaffanneqarsimasunik akissarsisimasut		
0	4	3	4	6	8	3
1	11	7	7	8	10	12
2	13	13	10	2	7	10
3	18	15	13	6	6	10
4	13	17	21	2	7	8
5	11	13	14	3	4	8
6	15	9	15	4	5	7
7	16	19	8	3	5	5
8	19	15	18	4	4	5
9	14	21	15	3	8	7
10	19	14	19	2	4	5
11	15	19	16	4	3	4
12	22	14	21	2	10	6
13	14	18	15	3	5	9
14	16	14	17	4	5	9
15	18	12	9	5	7	4
16	16	16	13	6	3	4
17	11	21	20	4	5	2
18	11	6	12	6	2	4
19+	7	8	6	2	5	5
Katillugit	283	274	273	79	113	127

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SOXPV002>

Nuna tamakkerlugu sumiiffinni assigiinngitsuni meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut amerlassusaat annertuumik nikingapput. Meeqqat paarsarineqartut kommuninut siullerpaamik najugaqarfittut nalunaarsorneqarfisisamaannut agguataassagaanni (amerlanertigut tassaasararluni distrikti inungorfigisimasaat), takuneqarsinnaavoq meeqqat paarsarineqartut innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugit amerlanerpaat Tasiilaminngaanneersuusut.

Takussutissiaq 3.3. Qaammat decembarimi meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut, Kalaallit Nunaanni najugaqarfik siulleq malillugu

Distrikti	2019	2020	2021
Nanortalik	24	25	24
Qaqortoq	22	26	31
Narsaq	13	12	13
Paamiut	12	12	18
Nuuk	52	53	61
Maniitsoq	21	25	24
Sisimiut	27	36	40
Kangaatsiaq	14	10	11
Aasiaat	12	13	17
Qasigiannguit	11	15	17
Ilulissat	40	43	39
Qeqertarsuaq	5	10	6
Uummannaq	8	6	5
Upernivik	11	12	13
Qaanaaq	12	12	13
Tasiilaq	74	73	65
Ittoqqortoormiit	4	4	3
Katillugit	362	387	400

Najoqputaq: <https://bank.stat.gl/SOXPV003>

Takussutissiaq 3.4-mi kommuni angajoqqaarsianut akissarsiaqartitsisoq malillugu meeqqat agguataarneqarput.

Takussutissiaq 3.4. Meeqqat ilaqtariinni paarsisartuniittut, kommuni aningaaarsiaqarfik malillugu

Distrikti	2019	2020	2021
Kujalleq	58	61	56
Sermersooq	132	136	149
Qeqqata	52	62	64
Qeqertalik	53	57	60
Avannaata	67	71	71
Katillugit	362	387	400

Najoqputaq: <https://bank.stat.gl/SOXPV004>

3.2 Ilaqtariit paarsisartut

Ilaqtariit paarsisartut meeqqanik ataatsimit amerlanerusunik paarsaqrarjupput. Pingaartumik qatanngutigiit ilaqtariinnut ataatsinut inissinneqartarlutik.

Akissarsialeriffimmi angajoqqaarsiaq kommunimit akissarsiaqartinneqartoq kisimi nalunaarsorneqartarpog, paaqqinnissinnaanermut akuersissut aappariinnut tunniunneqarsimanera apeqqutaatinnagu. Ataani tabelimi angajoqqaarsiatut nalunaarsorneqarsimasut taakkunanilu meeqqat paarsarineqartut amerlassusaat malillugu immikkoortiterneqarput

Takussutissiaq 3.5. Qaammat decembarimi ilaqtariit paarsisartut, meeqqat paarsat amerlassusaat malillugit

Meeqqat	2019	2020	2021
1	145	164	158
2	59	58	70
3	21	22	19
4+	8	10	10
Katillugit	233	254	257

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SOXPV005>

Ilisarnaatinut nassuaatit

- ... Paasissutissat pigineqanngillat
- .. Paasissutissat tatiginangitsut ilisarinnilersitsisinaasulluunniit
- . Kisitsitaqarsinnaanngitsut
- 0 Affaanit mikinerusut
- Nul
- * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffissaq

Anders Blaabjerg
E-mail: abla@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

